

02-1986 [A-0835] Mephisto - MM III prototype (Ulf Rathsmann)

De aanleiding om dit item onder de aandacht te brengen kwam van niemand minder dan Ed Schröder zelf! Hij was op 1 december 2012 aanwezig bij de algemene ledenvergadering van de CSVN in Leiden. De leden kozen voor een doorstart van de CSVN, en er kwam een geheel nieuw bestuur met Jan Krabbenbos als nieuwe voorzitter. Altijd weer fijn om oude bekenden zoals Ed, Frans Morsch of Bart Weststrate (Kallisto) weer eens te mogen ontmoeten.

**In het midden op de foto staat Ed Schröder,
met links Hans van Mierlo en rechts Hein Veldhuis
(foto: Roland Hoepelman - 1 december 2012)**

In december 2012 hield Ed een zolderopruiming onder de noemer 'old Rebel stuff'. Via zijn website bood Ed onder andere oude schaakcomputers, modules en een zeldzame turbokit aan. Maar ook een **MM3 bètamoduul** met een programma van Ulf Rathsmann. Verzamelaar Hans van Mierlo kwam zodoende in contact met Ed, en heeft enige rariteiten van hem gekocht. Uit dit contact bleek dat Ed niet meer precies wist wanneer hij bij Jan Louwman thuis was uitgenodigd, om te komen praten met Manfred Hegener over een eventueel contract bij Mephisto. Dat Ed dit zelf niet meer precies wist was voor mij als historicus voldoende reden om eens diep in het verleden te graven! Het heeft mij bijna één jaar gekost, en het resulteerde in meerdere items die ik u aan het einde van dit item presenteer. Ik hoop met dit item het geheugen van Ed een beetje op te frissen... daarna heeft hij vanzelfsprekend het laatste woord!

**Ed Schröder presenteerde dit moduul op zijn website als...
MM3 bèta module with Ulf Rathsmann program**

Ulf Rathsmann program. **Mephisto MM2**. Although the sticker implies **MM3** that version was never released. Perhaps it was a **MM3 bèta**. I remember from those days I had to play a 2-game match against Ulf's program at Louwman's house in Rotterdam under the watching eyes of Manfred Hegener and Ossi Weiner. With great luck my (back then still) **TRS-80 program** won the mini-match with 1½ - ½ and this sealed the fate of Ulf and I was offered a contract. (Copyright 2012 - by Ed Schröder)

Ed Schröder, 15 januari 2013

... Bij Jan Louwman waren aanwezig Manfred Hegener en Ossi Weiner, niet Ulf Rathsmann. Het jaar is zeker niet 1986, moet 1985 zijn geweest al sluit ik 1984 ook niet uit. Mephisto in die tijd was op zoek naar nieuw talent. De zaken gingen goed maar de continuïteit was niet gewaarborgd door het vertrek van de **Mephisto I, II en III** programmeurs [Thomas Nitsche & Elmar Henne] en Ulf Rathsmann begon terrein te verliezen, boekte te weinig vooruitgang. Manfred Hegener wendde zich tot het orakel van Rotterdam met de opdracht om 3 nieuwe programmeurs te zoeken, 1 voor de dure uitvoering, 1 voor de middenklasse en 1 voor de (ahem) goedkope klasse. En aldus geschiedde het dat Richard, Frans en ik aan de bak kwamen. Jan werd voor zijn diensten royaal betaald hetgeen ook gebruikelijk is in die kringen.

Groet,
Ed Schröder

Met bovenstaande beschrijvingen van Ed Schröder in mijn achterhoofd kreeg ik enige argwaan, en ben eens gaan zoeken in de oude literatuur. Het is ook allemaal alweer zo'n 30 jaar geleden, en daardoor is het goed mogelijk dat Ed zich vergist in de werkelijke geschiedkundige feiten. En wat blijkt? Ed speelde (bij Louwman thuis) niet tegen een programma van Ulf Rathsmann, maar tegen de **Mephisto MM I** met een programma van de programmeurs Thomas Nitsche & Elmar Henne! Zie daarvoor de volgende anekdote uit een oud artikel van Dap Hartmann...

Computerschaak (1989), Dap Hartmann Galerie der Nederlandse schaakprogrammeurs: Ed Schröder

... Toen Jan Louwman belde om te informeren naar de gang van zaken was hij onder de indruk van de enthousiaste berichten die Ed Schröder hem gaf. Frans Morsch werkte op dat moment reeds voor de firma Hegener & Glaser (Mephisto). Deze schaakcomputerproducent liet Louwman weten dat ze een vacature voor nog een paar programmeurs hadden. Afgaande op de veelbelovende resultaten van Ed liet Louwman weten iemand op het oog te hebben. Er werd toen een ontmoeting belegd bij Louwman thuis. Daar kwam Manfred Hegener kijken wat er van de belofte waar was. Ed nam zijn computer onder de arm en reisde af naar Rotterdam om een demonstratie te geven. Voor de ogen van Hegener won **Rebel met 1½ - ½ van de Mephisto MM I**. Ed Schröder: "Ik had verbazend veel geluk, maar wat maakt het uit. Mijn programma versloeg voor de ogen van de producent een computer uit de Mephisto-stal. Ik kon mijn geluk niet op."

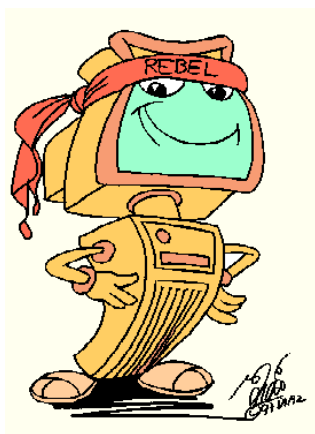
NB: Geschiedkundig gezien geloof ik eerder dat Ed Schröder met zijn **TRS-80** van de **Mephisto MM I** wist te winnen. Manfred Hegener was voornamelijk op zoek om Thomas Nitsche & Elmar Henne te vervangen om voor de "middenklasse" een nieuwe programmeur te vinden. De **Mephisto MM I** was in die tijd een "middenklasse-programmamoduul" En voor Manfred stond het eigenlijk al vast dat Richard Lang de "topklasse" zou gaan verzorgen.

Computerschaak (1986)

Jan Louwman: Ed Schröder en zijn Rebel

... Ed die nog steeds in de WAO zat, wilde van zijn hobby zijn professeie maken en koos evenals Frans Morsch voor Mephisto. In **november 1984** gaf Mephisto hem de opdracht een schaakprogramma te schrijven voor de 6502 processor met 4 KB RAM en 32 KB ROM geheugens. Dat was geen eenvoudige opgave omdat hij 16 KB RAM en in elk geval minstens 8 KB RAM nodig had. Bovendien was de overschakeling van de Z80 naar de 6502 processor ook een probleem; hij kende de 'tricks' van de Z80 op zijn duimpje, maar moest van de 6502 nog alles leren.

NB: November 1984? Als ik daar eens goed over nadenk, zou deze datum best wel eens kunnen kloppen. Het was voor Jan ook allemaal nog niet zo lang geleden. Alhoewel Jan zichzelf tegenspreekt, want in een veel later interview komt hij met geheel andere uitspraken!

Computer-Schach & Spiele (2000)

Günter Rehbürg: Nicht verzagen – Louwman fragen

... Dann war es soweit. Jan Louwman schildert die damaligen Abläufe wie folgt: »Am letzten Februartag 1985, einem Freitag, reisten Manfred Hegener und Ossi Weiner gemeinsam mit technischen Mitarbeitern der Firma aus München an. Sie trafen sich in Rotterdam mit Frans Morsch, Richard Lang und Ed Schröder in meiner Begleitung zu einem gemeinsamen Abendessen, das zu einer Art Vorbesprechung genutzt wurde. Während Richard Lang mit seinem Programm **Psion** bei der 4. Mikro-WM in Glasgow den geteilten Weltmeistertitel errungen hatte, tummelten sich Ed Schröder und Frans Morsch immer noch im Amateur-lager.

NB: De laatste februaridag van 1985 viel niet op vrijdag maar op een donderdag! Feit is wel dat als Jan Louwman zich zo expliciet in een interview uitspreekt, je de exacte feiten ook moet kennen, anders moet je ze ook niet uitspreken! Ik ken wel meer voorbeelden waarin Jan Louwman met onjuiste uitspraken kwam. Zelfs in bovenstaande artikel maakt hij een vergissing, door te zeggen dat hij vlak voor de kerstdagen van 1977 bij het warenhuis Horten in Düsseldorf kennismakte met de **Novag Chess Champion Mark I**. Zoals we weten kwam deze schaakcomputer pas in september 1978 op de markt...

Ruud Martin (Phoenix Chess Systems) heeft in maart 2013 naar dit **MM3** moduul gekeken. Hij constateerde dat er op de oorspronkelijke PCB totaal geen geheugen zit, en zich daarom afvroeg hoe dit moduul ooit operationeel is geweest. Eén van de twee EPROMs was uit te lezen, maar de tweede helaas niet. Ruud probeerde nog de EPROMs in een ander moduul, maar zonder enig resultaat. Eindconclusie: Dit moduul is nooit meer operationeel te krijgen! Verzamelaar Hans van Mierlo heeft vrij kort daarna dit moduul als defect verkocht op eBay.

Op de EPROMs staat duidelijk 'Blitz2'
(foto's Hans van Mierlo - 06.03.2013)

In de verzameling van Steve Blincoe (New York) is ook een onbekend **MM III** modul aanwezig. Is dit modul soms ook niet meer operationeel? Met **MM III** op de voorzijde kan er een bètaversie van Ulf Rathsman of Ed Schröder aanwezig zijn.

(photo: Steve Blincoe)

<http://www.flickr.com/photos/10261668@N05/sets/72157600922175252/>

Internet

http://www.schaakcomputers.nl/hein_veldhuis/database/files/10-1985,%20Interview%20mit%20Manfred%20Hegener,%20Neue%20Programme%20von%20neuen%20Programmierern.pdf

[1985: Interview mit Manfred Hegener]

[http://www.schaakcomputers.nl/hein_veldhuis/database/files/11-1986%20\[C-5626\]%20Mephisto%20-%20Rebell%205.0.pdf](http://www.schaakcomputers.nl/hein_veldhuis/database/files/11-1986%20[C-5626]%20Mephisto%20-%20Rebell%205.0.pdf)

[1986: Mephisto Rebell 5.0]

http://www.schaakcomputers.nl/hein_veldhuis/database/files/03-1987,%20Modul,%20Interview%20mit%20Ed%20Schroder.pdf

[1987: Interview mit Ed Schröder]

http://www.schaakcomputers.nl/hein_veldhuis/database/files/04-1989,%20Computerschaak,%20Dap%20Hartmann,%20Galerie%20der%20Nederlandse%20schaakprogrammeurs,%20Ed%20Schroder.pdf

[1989: Dap Hartmann: Galerie der Nederlandse schakprogrammeurs - Ed Schröder]

http://www.schaakcomputers.nl/hein_veldhuis/database/files/08-2000,%20CSS,%20Gunter%20Rehburg,%20Nicht%20verzagen%20-%20Louwman%20fragen.pdf

[2000: Computer-Schach & Spiele, Günter Rehburg: Nicht verzagen – Louwman fragen]